

ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ
100 ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΟΙ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ 1955-1972

Αυτή την Κυριακή το **3^ο CD**

ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ ΧΤΥΠΑ Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Η αριστουργηματική κινηματογραφική μεταφορά του μυθιστορήματος του Έρνεστ Χεμινγκγουέι που χάρισε το ΟΣΚΑΡ στην Κατίνα Παξινού

ΓΚΑΡΙ ΚΟΥΠΕΡ
ΙΝΓΚΡΙΝΤ ΜΠΕΡΓΚΜΑΝ
ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΞΙΝΟΥ

ΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΤΟΥ ΒΗΜΑΖΙΝΟ
400 ΤΕΥΧΗ TIPS
ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΞΕΣΑΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.: ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ Π. ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ
Ετος ίδρύσεως 1922
Ετος ΠΖ' - Αριθ. 15385

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008
† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ, Αμνός του προφήτου, Δουλά και Νεράϊ μαρτ.
Ανατολή 06.02 - Δύση 20.49, Σελήνη 12 ημερών

© ΤΟ ΒΗΜΑ
Εκδίδεται από τον Δημοσιογραφικό
Οργανισμό Λαμπράκη Α.Ε.

Κεντρικά γραφεία: Μικαλακοπούλου 80, Αθήνα 115 28
☎ 211 365.7000 E-mail: tovima@doinet.gr
Internet: http://www.tovima.gr

ΠΡΟΣΩΠΑ & ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

Πώς θα προχωρήσει η Ευρώπη μετά το «όχι» της Ιρλανδίας

• Σελ. Α13-15

SIEMENS

Τα τιμολόγια, τα «δωράκια» και οι δωρολήπτες

• Σελ. Α28-30

EURO 2008

Με αεροπλάνα στο Σάλτσμπουργκ, με πίτσες στην Αθήνα

• Σελ. Α16-20

ΒΗΜΑcosmos

Αυτή την εβδομάδα
ο 11ος ΤΟΜΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ & ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ
στα περίπου
με τιμή 9,90 ευρώ

globus
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΣΤΟ TVGUIDE

Η διαγραφή **Σημίτη** άνοιξε το κουτί της Πανδώρας

Το δράμα του ΠαΣοΚ

Ολόκληρο το παρασκηνίο

■ Εκφοβισμοί και νέες αντιδράσεις ■ Τα επίσημα συμβούλια, τα κομματικά διαβούλια, οι μυστικοσύμβουλοι, τα στελέχη και οι σχεδιασμοί ■ Η θέση του κ. Ευ. Βενιζέλου και τα σενάρια για το μέλλον ■ Ο διπλός εφιάλτης των εκλογών και των δημοσκοπήσεων

Σε κρίση βυθίζεται το ΠαΣοΚ. Η σύγκρουση Σημίτη-Παπανδρέου άνοιξε το κουτί της Πανδώρας με απρόβλεπτες εξελίξεις. Το παρασκηνίο είναι έντονο, οι διαβουλεύσεις πυροδοτούν φήμες και σενάρια. Πάνω από το ΠαΣοΚ πλανάται ο εφιάλτης της διπλής κάλπης και μιας, ενδεχομένως διαλυτικής, εκλογικής ήττας. • Σελ. Α4-10

■ Οικονομική βοήθεια για τους ασθενέστερους αποφάσισε η Ευρωπαϊκή Ένωση

Επιταγές στέλνουν οι Βρυξέλλες

Για να αντιμετωπιστούν οι αυξήσεις σε τρόφιμα και καύσιμα

Μέτρα ώστε να αντιμετωπιστεί η ογκούμενη δυσανεξία των πολιτών λόγω της ακρίβειας αποφασίζουν την Πέμπτη οι ευρωπαίοι ηγέτες. Στη Σύνοδο Κορυφής των Βρυξελλών που γίνεται και υπό το βάρος του «όχι» των Ιρλανδών, θα ανακοινώσουν άμεσες οικονομικές ενισχύσεις στα νοικοκυριά, μείωση δασμών και αναθεώρηση της ΚΑΠ. • Σελ. Β1,3

ΑΓΟΡΕΣ

Κρίση προσδοκιών στο Χρηματιστήριο

• Σελ. Β7, Β16

«ΕΝ ΘΕΡΜΩ»

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Π. ΨΥΧΑΡΗ

Φαντάζεται κανείς την Ελλάδα εκτός Ευρώπης;

Το ερώτημα είναι ρητορικό βεβαίως, γιατί οι εμφανιζόμενοι σήμερα ως αντιευρωπαίοι, έχουν άλλους στόχους.

Σε αυτούς δεν περιλαμβάνεται ασφαλώς το ΠαΣοΚ που έχει επιδείξει, στο παρελθόν, ως κυβέρνηση, τη σταθερή προσήλωσή του

Συνέχεια στη σελίδα Α2

Με υψηλό επιτόκιο έως **3,50%**

© ASPIS Phone 801 801 2000 ή από κινητό 210 9986200

ASPIS PROFESSIONAL

Καταθετικός Λογαριασμός Όψεως για Ελεύθερους Επαγγελματίες

Για εσάς που είστε ελεύθερος επαγγελματίας, η ASPIS BANK προσφέρει ένα νέο λογαριασμό καταθέσεων Όψεως, τον **ASPIS PROFESSIONAL**, για να μπορείτε να πραγματοποιείτε τις καθημερινές σας τραπεζικές συναλλαγές δωρεάν και να επωφεληθείτε από υψηλότερο επιτόκιο. Επιπλέον, απολαμβάνετε:

- ΔΩΡΕΑΝ έξοδα κίνησης όλων των συναλλαγών
- ΔΩΡΕΑΝ έκδοση τραπεζικών επιταγών
- ΔΩΡΕΑΝ το πρώτο μητρώο επιταγών
- ΔΩΡΕΑΝ έξοδα παρακολούθησης κινήσεων λογαριασμού
- ΔΩΡΕΑΝ συνδρομή 1ου έτους για την ASPIS VISA
- ΔΩΡΕΑΝ μισθοδοσία προσωπικού

ASPIS BANK
αγκαλιάζει τη ζωή μας

www.aspisbank.gr

Ρεπορτάζ ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΗ

ΤΟ ΠΑΣΟΚ βυθίζεται στην κρίση. Η ρήξη του προέδρου του ΠαΣοΚ κ. Γ. Παπανδρέου με τον πρώην πρωθυπουργό κ. Κ. Σημίτη, που οδήγησε στην απομάκρυνση του δεύτερου από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠαΣοΚ, διχάζει βαθιά το κόμμα και την παράταξη, ενώ πυροδοτεί σε-

νάρια για απρόβλεπτες εξελίξεις, ακόμη και το εντελώς ακραίο ενδεχόμενο ίδρυσης νέου κόμματος. Επίσημα συμβούλια, κομματικά διαβούλια, μυστικοσύμβουλοι, κορυφαία στελέχη βρίσκονται σε αναβρασμό, υπό το βάρος των ιστορικών εξελίξεων που θέτουν σε κίνδυνο την ενότητα της παράταξης. Κορυφαία στελέχη εκτιμούν ότι η κίνηση του κ. Παπανδρέου (υπό

την επίρεια των αρνητικών δημοσκοπήσεων για το ΠαΣοΚ και τον ίδιο) άνοιξε το κουτί της Πανδώρας και το μέλλον της παράταξης εμφανίζεται άδηλο. Αυτό περιγράφει πλήρως και το σημερινό δράμα που βιώνει το ΠαΣοΚ.

Ο κ. Παπανδρέου έβλεπε το τελευταίο διάστημα να προσγειώνονται στο γραφείο του στη Χαριλάου Τρικούπη η μια αρνητι-

κή δημοσκόπηση πίσω από την άλλη. Αρχικά οι συνεργάτες επιχείρησαν για μία ακόμη φορά να αμφισβητήσουν τις δημοσκοπήσεις, το γεγονός όμως ότι στη δεδομένη συγκυρία αποτύπωναν όλες την ίδια κατάσταση, δεν τους το επέτρεψε. Επρεπε κάτι να κάνουν για να αντιμετωπίσουν την επερχόμενη χιονοστιβάδα. Την αφορμή έδωσε η επιστολή του κ. Σημίτη.

ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΣΗΜΙΤΗ

Το δράμα του ΠαΣοΚ

Τα επίσημα συμβούλια, οι μυστικοσύμβουλοι και οι πρωταγωνιστές

Συνεργάτες του κ. Παπανδρέου επιμένουν ότι πληροφορήθηκαν το μεσημέρι της Τετάρτης από δημοσιογράφους την επιστολή του Σημίτη προτού παραδοθεί το αυθεντικό κείμενο. Είχε τελειώσει ο «πρωινός καφές» και όσοι είχαν φύγει από τη Χαριλάου Τρικούπη επέστρεφαν εσπευσμένα. Από εκείνη τη στιγμή, οι κκ. Ι. Ραγκούσης, Γ. Παπακωνσταντίνου, Ν. Αθανασάκης, Δ. Ρέππας, Φ. Πετσάλνικος, Χ. Καστανίδης, Π. Μπεγλίτης, Π. Γερουλάνος και η κυρία Ρεγγίνα Βάρτζελη συσκέπτονταν διαρκώς.

Επειτα από μία έντονη σύσκεψη ο εκπρόσωπος Τύπου του ΠαΣοΚ κ. Γ. Παπακωνσταντίνου δήλωσε ότι θεωρεί «ακατανόητη την επιστολή του πρώην Πρωθυπουργού». Επίσης «η διαφοροποίηση σε αυτή τη συγκυρία αποπροσανατολίζει από τις προτεραιότητες του Κινήματος» επεσήμαινε. Πολλοί παραξενεύτηκαν από τον τόνο της δήλωσης και τον υπαινιγμό για υπονόμευση, ιδίως επειδή ο κ. Παπακωνσταντίνου είναι «παιδί» του κ. Σημίτη – τον έφερε στην Ελλάδα ως σύμβουλό του. Ο εκπρόσωπος Τύπου του ΠαΣοΚ δέ-

Ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ κ. Γ. Παπανδρέου και ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης στην εξέδρα μετά το πέρας της προεκλογικής ομιλίας του κ. Παπανδρέου στις εκλογές του περασμένου Σεπτεμβρίου

χτηκε και προσωπικές επιθέσεις και είναι προφανές ότι βρίσκεται σε δυσχερή θέση.

Η ερμηνεία των γεγονότων ήταν διαφορετική για τις δύο πλευρές. Για τον κ. Σημίτη τα πράγματα εξελίχθηκαν με έναν γραμμικό τρόπο:

Την Τρίτη στη Βουλή διασταυρώθηκε με τον κ. Α. Λοβέρδο και ζήτησε να μάθει αν το ΠαΣοΚ προτείνει δημοψήφισμα. Εκείνος του απάντησε θετικά, διευκρινίζοντας ότι δεν είναι δική του άποψη αλλά του κόμματος. Είχε προηγηθεί

πριν από ενάμιση μήνα μια σύσκεψη επί του θέματος, η οποία κρατήθηκε μυστική. Ο κ. Λοβέρδος ως τομεάρχης Εξωτερικών και εισηγητής για το θέμα της Συνθήκης, κάλεσε σε σύσκεψη τους 18 βουλευτές που μετείχαν στην Επι-

τροπή για την επεξεργασία της, στα γραφεία του ΠαΣοΚ στη Βουλή. Ο ίδιος ετάχθη κατά της διενέργειας δημοψηφίσματος, το ίδιο και οι κκ. Χρ. Παπουτσής, Γ. Παπαδημητρίου, Π. Μπεγλίτης, Φ. Πετσάλνικος, Ευ. Βενιζέλος, Δ. Ρέππας και ο κ. Θ. Πάγκαλος με τον οποίο επικοινωνήσαν τηλεφωνικά επειδή βρισκόταν στο εξωτερικό. Ο κ. Κ. Σκανδαλίδης τάχθηκε υπέρ του δημοψηφίσματος – το οποίο ζητούσε και ο ΣΥΡΙΖΑ –, εκτιμώντας ότι έτσι διευκολύνεται ο διάλογος με την Αριστερά. Την ίδια άποψη, επίσης για πολιτικούς λόγους, είχαν και οι κυρίες Άννα Διαμαντοπούλου και Βάσω Παπανδρέου. Την επόμενη ημέρα ο κ. Ρέππας, ο οποίος μετέφερε το αποτέλεσμα της σύσκεψης στον κ. Παπανδρέου, ενημέρωσε τα στελέχη ότι ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ αποφάσισε το κόμμα να ζητήσει τη διενέργεια δημοψηφίσματος και εν τέλει όλοι πειθάρχησαν στην επιθυμία του.

Ο κ. Λοβέρδος δεν αντελήφθη ενόχληση του κ. Σημίτη όταν του

Συνέχεια στη σελ. Α6

ΓΝΩΜΗ

Άνοιξε το κουτί της Πανδώρας

Του Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

Κανείς δεν μπορεί να είναι βέβαιος για ποιον λόγο η Πανδώρα άνοιξε το κουτί της. Ίσως να μην έχει και ιδιαίτερη σημασία. Το αποτέλεσμα είναι ότι από το ανοιχτό κουτί ξεχύθηκαν όλα τα δεινά της ανθρωπότητας. Η περίπτωση θυμίζει πολύ ΠαΣοΚ.

Αν ο Σημίτης ήταν το πρόβλημα του ΠαΣοΚ, πολύ σωστά ο Παπανδρέου αντέδρασε όπως αντέδρασε. Αν όμως ο Σημίτης δεν ήταν το πρόβλημα του ΠαΣοΚ, τότε ο Παπανδρέου αντέδρασε (για άλλη μία φορά) σε λάθος στιγμή, με λάθος τρόπο, για το λάθος πρόβλημα.

Προφανώς, κανείς σοβαρός άνθρωπος δεν πιστεύει ότι το πρόβλημα του ΠαΣοΚ ήταν ο Σημίτης. Ούτε καν ο ίδιος ο Παπανδρέου. Απόδειξη ότι οι παρατρεχάμενοι του απέδιδαν ιδιαίτερη σημασία όχι στα όσα είπε ο Σημίτης αλλά «στο ύφος της επιστολής». «Ποιος είναι αυτός που μιλάει έτσι στον Αρχηγό!».

Η ακόμη πιο πικρή αλήθεια είναι ότι το πρόβλημα του ΠαΣοΚ το ξέρουμε όλοι. Το καταγράφουμε καθημερινά. Το ζούμε στις συζητήσεις και στις συναναστροφές μας. Το βλέπουν και εκείνοι που κάνουν πως δεν το βλέπουν. Ακόμη και αν διαγραφεί ολόκληρη η Κοινοβουλευτική Ομάδα μαζί με τους

πεθαμένους, δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτα. Το ΠαΣοΚ θα περιμένει στωικά τη μοίρα του, στις επόμενες εκλογές.

Αυτό όμως που προβληματίζει περισσότερο είναι οι αντιδράσεις του προέδρου του. Με αφάνταστη ευκολία κόβει τη μία μετά την άλλη όλες τις γέφυρες που θα επέστρεφαν το ΠαΣοΚ στην εξουσία. Με αφάνταστη ευκολία υποθηκεύει το ίδιο του το εγχείρημα. Μοιάζει με μια παράλογη φυγή προς το πουθενά, μια φυγή χωρίς σχέδιο και χωρίς σύνεση, αλλά με ανυπολόγιστες συνέπειες.

Προσωπικά δεν μου αρέσουν τα ψυχολογήματα στην πολιτική αλλά έχω όλο και περισσότερο την αίσθηση ότι, από τις 16 Σεπτεμβρίου και μετά, ο Γ. Παπανδρέου αντιδρά συνεχώς σαν να αμφισβητείται η νομιμότητα της ηγεσίας του. Αλλά τέτοιο ζήτημα δεν τέθηκε ποτέ, από κανέναν, και πάντως όχι μετά την επανεκλογή του. Αυτό που εν-

δεχομένως τίθεται είναι ένα ζήτημα ικανότητας.

Η διαφορά είναι ουσιαστική: η νομιμότητα μπορεί να επιβληθεί ακόμη και με πειθαρχικά ή διοικητικά μέτρα. Αντιθέτως, η ικανότητα ούτε εξαγγέλλεται, ούτε επιβάλλεται. Η ικανότητα προκύπτει από τις επιδόσεις κάθε πολι-

τικού. Αν ενώνει την παράταξη του, αν υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, αν αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τους αντιπάλους του, αν παράγει πολιτική, αν εμπνέει τον κόσμο, αν κερδίζει εκλογές... Για αυτά κρίνεται ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ, όπως κάθε πρόεδρος. Σε ποια θεωρεί άραγε ότι επιδίδεται επιτυχώς;

Το θέμα είναι ότι η (ηττημένη ή αθέλητη...) σύγχυση της νομιμότητας με την ικανότητα έχει δημιουργήσει ένα εκρηκτικό μείγμα. Ήδη, από το περασμένο φθινόπωρο, το ΠαΣοΚ πορεύεται στη βάση μιας πολιτικής παραδοξότητας: μια εσωκομματική διαδικασία ακύρωσε ένα γε-

νικό εκλογικό αποτέλεσμα. Η παραδοξότητα αυτή δεν διασκεδάζεται εύκολα, ούτε προσπερνιέται αδιάφορα, την καταγράφουν σταθερά οι δημοσκοπήσεις.

Ακόμη και έτσι, όμως, ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ είχε μια δεύτερη ευκαιρία. Τη χρησιμοποίησε κυρίως για να μετατρέψει μια μεγάλη παράταξη σε ένα προσωπικό στοίχημα. Ενα προσωπικό στοίχημα το οποίο επιπροσθέτως δεν δείχνει να συγκινεί κανέναν και, πάντως, όχι τους ψηφοφόρους.

Αποτέλεσμα; Ο ίδιος και οι περί αυτών βλέπουν παντού συνωμοσίες. Αισθάνονται μόνοι εναντίον όλων. Σε αυτές τις συνθήκες, και πολύ άρρησαν να διαγράψουν τον Σημίτη. Το «μικρό ΠαΣοΚ» που οικοδομείται δεν έχει καμία σχέση μαζί του.

Θυμάμαι μια συνέντευξη με τον πρώην πρωθυπουργό. Ήταν το 1993, ζώντας τον Ανδρέα Παπανδρέου. Τον είχα ρωτήσει για τους «χαρισματικούς ηγέτες», με μια διάθεση να τον τσιγκλίσω. Είχε απαντήσει:

– Το πρόβλημα δεν είναι οι χαρισματικοί ηγέτες. Το πρόβλημα είναι όταν τους χαρισματικούς ηγέτες προσπαθούν να υποδυθούν μη χαρισματικοί άνθρωποι.

Η σύγκρουση Παπανδρέου – Σημίτη και το δράμα του ΠαΣοΚ

Συνέχεια από τη σελ. Α4

είπε για το δημοψήφισμα, την κατάλαβε όμως η γραμματέας η οποία του τηλεφώνησε και του ζήτησε να βάλει την υπογραφή του στο κείμενο με το αίτημα για δημοψήφισμα, όπως έκανε με τους υπόλοιπους βουλευτές του ΠαΣοΚ.

Πότε ξεχειλισε το ποτήρι

Ο πρώην πρωθυπουργός επικοινωνήσε αμέσως με τον κ. Ρέππα και εκείνος του επιβεβαίωσε τη θέση του κόμματος, προσθέτοντας: «Υπάρχει η υπογραφή σου το 2005, άρα θεωρείται δεδομένη και τώρα». Το ποτήρι ξεχειλισε για τον κ. Σημίτη. Σύμφωνα με συνεργάτες του δεν ήταν μόνο μια αίσθηση ότι δεν υπολογίζουν τη διαφωνία του αλλά και η πεποίθηση ότι μια τέτοια κίνηση θα εξέθετε το ΠαΣοΚ στα μάτια της ευρωπαϊκής οικογένειας, όπου όλοι (πλην της Ιρλανδίας) αποδέχτηκαν την κύρωση της Συνθήκης από τα Κοινοβούλια τους.

Ο κ. Σημίτης, σύμφωνα με το περιβάλλον του, συμφώνησε το 2005 με το δημοψήφισμα για το Ευρωσύνταγμα, μια αναθεωρητική Συνθήκη όμως είναι άλλης τάξεως ζήτημα. Επίσης δεν αντιλαμβάνεται την πολιτική λογική της επικύρωσης της Συνθήκης και του, εκ των υστέρων, δημοψηφίσματος, για την ενημέρωση των πολιτών. Απόρροια όλων αυτών υπήρξε η επιστολή που απηύθυνε, το ύφος της οποίας, όπως αναφέρουν συνεργάτες του, ήταν «το σύνθημα ύφος Σημίτη» και δεν υπήρχε πρόθεση προβολής του κ. Παπανδρέου – βεβαίως όλοι το εξέλαβαν ως ιδιαίτερος υποτιμητικό. Πολλοί θυμήθηκαν ανάλογες τοποθετήσεις του κ. Σημίτη απέναντι στον Ανδρέα Παπανδρέου, ιδίως το «είμαι συνιδρυτής του ΠαΣοΚ» που του είπε το 1995 στην πανελλαδική συνδιάσκεψη του κόμματος ή το «αδύναμος διευθυντής ορχήστρας».

Τι φοβήθηκε η Χαριλάου Τρικούπη

Η Χαριλάου Τρικούπη, όπως συμβαίνει πολύ συχνά, «διάβασε» διαφορετικά τα γεγονότα, θεώρησε την παρέμβαση Σημίτη προάγγελμα πολιτικών εξελίξεων. Το κλίμα που επικρατεί μεταξύ των συνεργατών του κ. Παπανδρέου είναι όμοιο με αυτό που περιέγραφε ο Γουίνστον Τσόρτσιλ για το κόμμα των Τόρυδων: «Tory party is no more a party, it's a constant conspiracy» – δεν είναι πλέον κόμμα, είναι μια διαρκής συνωμοσία. Τους τελευταίους μήνες, παρά το γεγονός ότι η εσωκομματική αντιπαλότητα δεν αμφισβητεί τις επιλογές της ηγεσίας, καταγράφεται ακόμη και η πιο αμυδρή απόχρωση διαφωνίας. «Παπανδρεϊκά» στελέχη θεωρούν ότι τελευταία πλήθαιναν οι φήμες που έφταναν στα αφτιά τους για σενάρια ανατροπής του προέδρου του ΠαΣοΚ ακόμη και για ίδρυση νέου κόμματος προς το φθινόπωρο. Τις τελευταίες ημέρες καταμέτρησης την επιθετικότητα των εκσυγχρονιστών σε διάφορες εσωτερικές συσκέψεις, ένα κείμενο για την

Ο κ. Ευ. Βενιζέλος στο περιθώριο συνεδρίασης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠαΣοΚ

Η θέση του κ. Βενιζέλου και οι επόμενες κινήσεις του

Τις πρώτες ώρες μετά την επιστολή «διαγραφής» του κ. Σημίτη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ο κ. Ευ. Βενιζέλος (και το περιβάλλον του) δέχθηκε ισχυρές πιέσεις από διάφορους κοινοβουλευτικούς παράγοντες να βγει και να κάνει δήλωση στήριξης του πρώην πρωθυπουργού. Ο κ. Βενιζέλος το απέφυγε – «αυτή τη φορά δεν πήγαμε στο Ζάππειο», σχολίαζε χαριτολογώντας ένας από τους τακτικούς συνομιλητές του. Το κλίμα καχυποψίας που υπάρχει ευνοούσε σκέψεις ότι πολλοί θα ήθελαν να καεί και ο Βενιζέλος με αφορμή τη σύγκρουση κορυφής στο ΠαΣοΚ. Επίσης, οι κατηγορίες για υπονόμευση του προέδρου του ΠαΣοΚ δεν έχουν σβήσει από τη μνήμη του ίδιου αλλά και όσων τον στήριξαν στην εσωκομματική αναμέτρηση και δεν επιθυμούσε με μια άκαιρη, βιαστική κίνηση να δώσει την εντύπωση ότι υπήρχε κάποιος είδους προσυνεννόηση με τον κ. Σημίτη ή ότι δρουν περίπου ως ομάδα. «Ο Βαγγέλης αισθάνεται τις ευθύνες που έχει, δεν δείχνει σπουδή. Θα διαμορφώσει ο ίδιος τον συγχρονισμό του με τις εξελίξεις» επισημαίνει συνεργάτης του.

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι τη διαφωνία που εξέφρασε στον κ. Γ. Παπανδρέου, όταν ο τελευταίος τηλεφώνησε στους τρεις κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους για να τους ενημερώσει για την απόφασή του, τη διέρρησε μέσω άλλων διαύλων και όχι από το σύστημα ενημέρωσης του «ρεύματος». Μια επιλογή που δείχνει ότι στοχεύει να καταστεί συνομιλητής της πλειοψηφίας του κόμματος και όχι μειοψηφικών κοιμωμάτων του. Το θέμα βεβαίως δεν είναι τι επιθυμεί ο ίδιος, αλλά αν θα τον αποδεχθούν ως εγγυητή της ενότητας και τα άλλα κορυφαία στελέχη,

ιδίως όσα διατηρούν προσωπικές φιλοδοξίες. Το γεγονός ότι οι δημοσκοπήσεις τον αναδεικνύουν ως τη μοναδική ρεζέρβα του ΠαΣοΚ αυτή τη στιγμή μικρή ανακούφιση θα πρέπει να του προσφέρει σε ένα τόσο ρευστό σκηνικό. Αλλωστε η σχέση του με τον κ. Σημίτη δεν ήταν τόσο αρμονική όσο φαντάζονται πολλοί εξαιτίας του τρόπου που κινήθηκε στις εσωτερικές εκλογές.

Στελέχη του περιβάλλοντός του παραδέχονται ότι αν η κυρία **Αννα Διαμαντοπούλου**, αντί για τη δήλωση ισορροπίας που έκανε, στήριζε ανοιχτά τον πρώην πρωθυπουργό, τότε θα έβαζε σε δίλημμα τους εκσυγχρονιστές, πιθανόν να διασπούσε το «ρεύμα» και θα έπαιρνε μαζί της μεγάλο κομμάτι του ΠαΣοΚ. Η κυρία Διαμαντοπούλου προφανώς εκτίμησε διαφορετικά την κατάσταση.

Δημόσια δήλωση δεν έκανε ο κ. Βενιζέλος, ωστόσο έχει ξεκινήσει σειρά επαφών με στελέχη του κόμματος και την Πέμπτη το βράδυ δέιπνε με τους πιο στενούς συνομιλητές του (Α. Λοβέρδος, Γ. Φλωρίδης, Χρ. Βερελής, Ι. Δατοέρης, Μιλένα Αποστολάκη, Ελένη Κούρκουλα) δίνοντας σήμα ότι «είμαστε εδώ». Τα στελέχη αυτά δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο απόρριψης των εξελίξεων, εκτιμούν όμως ότι «δεν υπάρχει θεσμικός τρόπος να τεθεί ξανά θέμα ηγεσίας στο ΠαΣοΚ» και ότι η στιγμή επιβάλλει σύνεση. Η εκτίμησή τους είναι ότι θα πρέπει να επιτρέψουν στα πράγματα να ωριμάσουν. Η κατάσταση όμως είναι πιθανόν να αποκτήσει δική της δυναμική και οι σχεδιασμοί να ανατραπούν, οπότε οι «βενιζελικοί» βρίσκονται σε κόκκινο συναγερμό, όπως και το υπόλοιπο ΠαΣοΚ.

ανάπτυξη και τις μεταρρυθμίσεις με τις υπογραφές 15 εκσυγχρονιστών στο «Βήμα της Κυριακής», τη δήλωση του κ. Β. Κοντογιαννόπουλου ο οποίος ζητούσε από τον κ. Παπανδρέου να διευκολύνει τις εξελίξεις, αποχωρώντας από την ηγεσία, τη δημοσιοποίηση της είδησης για το Ίδρυμα που ετοιμάζει ο κ. Σημίτης.

Ο κόλαφος των δημοσκοπήσεων

Η επιστολή του πρώην πρωθυπουργού – την ημέρα που δημοσιεύτηκε η μέτρηση της MRB, μια δημοσκοπήσιμη-κόλαση για το ΠαΣοΚ – αποτέλεσε τη συγκολλητική ουσία για να «δεθούν» τα παραπάνω με το σενάριο ότι προετοιμάζεται το έδαφος για την ανατροπή του προέδρου του ΠαΣοΚ. «Δεν μπορεί ο Παπανδρέου να ζει κάθε μέ-

ρα με το άγχος τι θα του ξημερώσει το πρωί» σχολίαζαν συνεργάτες του. Ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ δεχόταν εισιγήσεις να αποκόψει ένα μεγάλο κεφάλι, π.χ. Πάγκαλο ή Βενιζέλο, προκειμένου να ενισχύσει το ηγετικό προφίλ του – ουδείς φανταζόταν όμως ότι το κεφάλι αυτό θα ήταν του κ. Σημίτη – ενώ επανήλθαν ακόμη και οι προτάσεις για διάλυση του ΠαΣοΚ και ίδρυση ενός νέου κόμματος με τη σφραγίδα του κ. Παπανδρέου. Την υποψία ότι ο πρώην πρωθυπουργός πιέζει την κατάσταση ώστε να επιτύχει μια διαγραφή την οποία θα χρεωθεί ο κ. Παπανδρέου, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για σύμφωνη νέου κόμματος και διάσπαση του ΠαΣοΚ, εξέφραζαν στελέχη που βρίσκονται κοντά στη Χαριλάου Τρικούπη, μολοντί οι συνεργάτες του κ. Σημίτη επέμεναν ότι «δεν έχει καμία διάθεση επιστροφής,

ο κύκλος του ως πρωθυπουργού έχει κλείσει. Βεβαίως διεκδικεί το δικαίωμά του, ως ενεργός πολιτής, να τοποθετείται σε θέματα που θεωρεί κρίσιμα. Αλλά τα περί νέου κόμματος είναι ανυπόστατα».

«Ο εχθρός πίσω μας»

Η ψυχολογία του κ. Παπανδρέου διαφαίνεται από ένα αστείο που έκανε προ ημερών στη Βουλή. Μιλούσε στα έδρανα με έναν βουλευτή του και όταν αυτός φυλάχτηκε για να μην τους ακούσει «ο εχθρός», όπως είπε, ήτοι οι βουλευτές της ΝΔ, του απάντησε: «Αυτοί είναι πολιτικοί αντίπαλοι. Ο εχθρός βρίσκεται πίσω μας», εννοώντας τους «πράσινους» βουλευτές. Την Τετάρτη το βράδυ, πριν από την ψηφοφορία για την

κύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας, συζήτησε επί μακρόν με τους στενούς συνεργάτες του για το περιεχόμενο της απαντητικής επιστολής του, κυρίως αν η ποιότητά του πρώην πρωθυπουργού θα ήταν διαγραφή από το κόμμα ή από την Κοινοβουλευτική Ομάδα. Οι συμμετέχοντες μετέδιδαν στους συνομιλητές τους την αίσθηση ότι ο κ. Παπανδρέου ήταν πολύ εκνευρισμένος («έξαλλος» έλεγαν ορισμένοι) με τον κ. Σημίτη και ότι χειρίζεται το θέμα ο ίδιος προσωπικά. Τα έμπιστα αυτά στελέχη έλαβαν το πρωί της Πέμπτης, στα e-mail τους, το σχέδιο της απαντητικής επιστολής προς τον κ. Σημίτη, με ώρα αποστολής 3.50 τα ξημερώματα. Η επιστολή αυτή πάντως δεν ήταν προϊόν θυμού, ήταν πολύ προσεκτικά γραμμένη, χωρίς προσωπικές αιχμές, αλλά ιδιαίτερος σκληρή και με διάθεση ταπείνωσης του πρώην πρωθυπουργού. Ο γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου κ. Ι. Ραγκούσης την έδωσε στη δημοσιότητα αφού πρώτα επιβεβαίωσε ότι την έλαβε το γραφείο του κ. Σημίτη. Το περιεχόμενό της σοκάρισε το ΠαΣοΚ.

Η απόφαση δίχασε

«Δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς» εφηγοούν σε υψηλούς τόνους οι συνεργάτες του κ. Παπανδρέου. «Πρέπει να τον αφήσουν να κάνει τη δουλειά του, χωρίς κλεφτοπόλεμο. Και τότε βεβαίως να κριθεί από αυτήν». Η «διαγραφή» του κ. Σημίτη ωστόσο αποτελεί κίνηση μεγάλου ρίσκου. Από την πρώτη στιγμή έγινε φανερό ότι δίχασε βαθιά το ΠαΣοΚ ως τον τελευταίο ψηφοφόρο του. Στην «παπανδρεϊκή» ομάδα κυριαρχεί η εκτίμηση ότι ο πρόεδρος του ΠαΣοΚ θα βγει εν τέλει ενισχυμένος. «Επειδή ο Γιώργος διέθετε συναινετικό προφίλ, πολλοί πίστεψαν ότι μπορούν να αγνοούν την εξουσία του» ισχυρίζονται. «Τώρα μπορεί να μην αποδέχονται την απόφασή του, δεν θα τον υποτιμούν όμως και ως αντίπαλο» προσέθεταν. Άλλοι εκτιμούσαν πως αν δεν έκανε μια τέτοια μεγάλη κίνηση ο κ. Παπανδρέου «δεν θα έφτανε ούτε ως τις εκλογές».

Από την άλλη πλευρά η σύγκρουσή του με τον κ. Σημίτη απελευθερώνει δυνάμεις και δεν είναι λίγοι αυτοί που εκτιμούν ότι θα αποτελέσει τον καταλύτη ώστε να συσπειρωθούν δυνάμεις γύρω από τον πρώην πρωθυπουργό και να επισπευσθούν εξελίξεις. Τα γκάλοπ θα παίξουν και αυτά τον ρόλο τους. Οι αντιδράσεις των στελεχών της «μη παπανδρεϊκής» όχθης είναι χαρακτηριστικές του κλίματος που διαμορφώνεται: «Πλήγωσε την παράταξη». «Αισθανόμαστε θιγμένοι και προσβεβλημένοι. Πρώτη φορά δημιουργούνται συνθήκες για εσωκομματικό μίσος». «Πήρε διαζύγιο με ό,τι τον έκανε επικεφαλής μιας μεγάλης παράταξης». «Δεν έχουμε λόγο να μείνουμε στο ΠαΣοΚ των παλικαράδων. Θα το πληρώσει αυτό ο Παπανδρέου στις εκλογές» ανέφεραν σε κατ' ιδίαν συζητήσεις διάφορα στελέχη.

Ρεπορτάζ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

«ΔΕΝ ΕΧΩ καμία πρόθεση να ιδρύσω νέο κόμμα, αλλά δεν πρόκειται επίσης να συνεχίσω να σιωπώ. Τέρμα η σιωπή». Με αυτή τη φράση ο κ. Κώστας Σημίτης προσδιορίζει την πολιτική του δραστηριότητα,

τις προθέσεις και τις στοχεύσεις του για το μέλλον. Την Παρασκευή το πρωί η αιμόσυνη στο γραφείο του πρώην πρωθυπουργού επί της οδού Ακαδημίας ήταν φορτισμένη. Για πρώτη φορά μετά το 2004 κυριαρχούσε ένα κλίμα έντονης πολιτικής δραστηριοποίησης. Στελέχη του κόμματος,

φίλοι και απλοί πολίτες απ' όλη την Ελλάδα τηλεφωνούσαν για να εκφράσουν τη στήριξή τους, καθώς και την αποδοκιμασία της απόφασης του κ. Γιώργου Παπανδρέου. Ως το μεσημέρι γίνονταν διαρκώς συναντήσεις και συζητήσεις νυν και πρώην συνεργατών του κ. Σημίτη, οι οποίοι

προσέρχονταν αυθορμήτως. Κοινή ήταν η εκτίμηση ότι το μέλλον κρύβει εκπλήξεις, ότι από εδώ και στο εξής τα πράγματα θα λέγονται με το όνομά τους και ότι οι εξελίξεις θα βοηθήσουν το ΠαΣοΚ να ξεπεράσει την παρατεταμένη κρίση την οποία διέρχεται τα τελευταία χρόνια.

■ Ο πρώην πρωθυπουργός θα εκφράζει στο εξής ανοικτά τις απόψεις του για το ΠαΣοΚ και την Κεντροαριστερά

«Τέρμα η σιωπή» λέει ο κ. Σημίτης

Δηλώσεις βουλευτών κατά της αποπομπής

Από το πρωί της Παρασκευής ομάδα βουλευτών εξέφρασε δημοσίως τη διαφωνία της με την αποπομπή Σημίτη. Πέραν της παρασκηνιακής παρέμβασης Βενιζέλου και των δημοσίων δηλώσεων του κ. Ν. Μπίστη, ο πρώτος βουλευτής που δημοσιοποίησε την αντίθεσή του ήταν ο κ. Αλ. Παπαδόπουλος, ο οποίος σε γραπτή δήλωσή του τόνισε: «Με τον κ. Κ. Σημίτη έχω κατά το παρελθόν διαφωνήσει και συγκρουστεί. Θεωρώ όμως ότι στις προηγμένες δημοκρατίες οι

πρωθυπουργοί αποτελούν μέρος των θεσμών και της ιστορίας τους και δεν διαγράφονται». Δηλώσεις σε αντίστοιχο πνεύμα είχαν κάνει ως το μεσημέρι του Σαββάτου η κυρία Σούλα Μερεντίτη και οι κκ. Εκτ. Νασιώκας και Ν. Αλευράς. Από την πλευρά της Χαριλάου Τρικούπη έγινε γνωστό από την πρώτη στιγμή ότι το κλίμα για όλους τους διαφωνούντες είναι πολύ βαρύ. Κάποιοι σημείωναν ότι δεν πρέπει να αποκλείονται εξελίξεις τις αμέσως επόμενες ημέρες.

ετών. «Ενα από τα προβλήματα της χώρας» λέει ο κ. Σημίτης «είναι ότι η συνείδηση της ανάγκης για πρωτοβουλίες δεν είναι ανεπτυγμένη. Είναι διαδεδομένη η στάση εφησυχασμού και μιας αδικαιολόγητης πεποίθησης σε αυτόματες διαδικασίες που μας σώζουν πάντα. Αντίθετα, η χώρα πρέπει να κυριαρχήσει τις εξελίξεις και να αντιμετωπίσει με συνεχείς πρωτοβουλίες τα προβλήματα».

«Συνεχείς πρωτοβουλίες» λοιπόν, με τις οποίες ο κ. Σημίτης φέρεται έτοιμος να επιχειρήσει τον «εκσυγχρονισμό του εκσυγχρονισμού». «Ο εκσυγχρονισμός» λέει «είναι, όπως είχε λεχθεί και άλλοτε, μια συνεχής διαδικασία. Αυτή η διαδικασία χρειάζεται ιδέες, συζητήσεις, δημόσιο διάλογο». Στο πλαίσιο αυτό «το ίδρυμα πρόκειται να είναι μοχλός δημοσίου διαλόγου, να τροφοδοτήσει την κριτική σκέψη, να κινητοποιήσει την κοινωνία».

Κατά συνέπεια, όπως εκτιμούν πολλά στελέχη του ΠαΣοΚ, η απάντηση Σημίτη στη διαγραφή Παπανδρέου θα είναι «βαθύτατα πολιτική», θα εξελιχθεί σε βάθος χρόνου και δεν αποκλείεται να αποτελέσει τον καταλύτη εξελίξεων που «θα λυτρώσουν τη δημοκρατική παράταξη από τα δεσμά μιας προκλητικής, προσβλητικής και πρωτοφανούς φεουδαρχικής αντίληψης για την πολιτική».

Ο ίδιος ο κ. Σημίτης δεν έδειχνε κανένα ίχνος πικρίας για τις πρόσφατες εξελίξεις. Όσοι τον συνάντησαν βεβαιώνουν ότι ήταν ευδιάθετος, συγκροτημένος και αναζωογονημένος. Προφανώς εξαιτίας της απόφασής του να δώσει, όπως λέγεται «τέλος στη σιωπή». Εκτιμάται ότι κατά κάποιον τρόπο ο κ. Παπανδρέου έδωσε με τις αποφάσεις του αυτόματη απάντηση σε ένα δίλημμα που απασχολούσε αρκετό καιρό τον κ. Σημίτη: Αν θα έπρεπε να αναλάβει πρωτοβουλίες ή αν θα συνέχιζε να παρακολουθεί τη φθορά και την απαξίωση του ΠαΣοΚ χωρίς να λαμβάνει θέση. Ο πρώην Πρωθυπουργός εκφράζει πλέον ανοικτά και με σαφήνεια την πεποίθησή ότι διαθέτει σαφή άποψη για το ΠαΣοΚ και την Κεντροαριστερά, την οποία αισθάνεται το χρέος να διατυπώσει.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Σημίτης είπε σε συνομιλητές του ότι «καμία διαγραφή δεν λύνει τα προβλήματα» και ότι «οι διαγραφές δίνουν μια αυταπάτη εξουσίας». Κατά τον πρώην πρωθυπουργό «η πολιτική πυγμή και υπεροχή έρχεται μόνο μέσα από ιδέες και προγράμματα, μέσα από τη δημιουργική συμβολή».

Η αμφισβήτηση της ηγεσίας του κ. Παπανδρέου δεν αποτελεί στόχο του κ. Σημίτη. Ο πρώην πρωθυπουργός επισημαίνει κατηγορηματικά ότι δεν τον ενδιαφέρει σε κα-

μία περίπτωση η επιστροφή του στην ηγεσία του ΠαΣοΚ. Τονίζει, ωστόσο, ότι οι αλλαγές στα κόμματα γίνονται μέσα από την κατάθεση πολιτικών θέσεων και προτάσεων και όχι μέσα από την αντιπαράθεση προσώπων. «Ο κόσμος» λέει «θέλει θέσεις και παρεμβάσεις». Και προσθέτει με νόημα: «Τα υπόλοιπα γίνονται μόνα τους».

Η πρώτη προγραμματισμένη δημόσια παρέμβαση του κ. Σημίτη αναμένεται να γίνει στις 4 Ιουλίου όταν θα μιλήσει σε εκδήλωση του ΟΠΕΚ στον Πύργο για την «Προοδευτική Διακυβέρνηση». Ωστόσο,

η «ολική επαναφορά» Σημίτη στην ενεργό πολιτική δράση με καίριες παρεμβάσεις για το μέλλον του ΠαΣοΚ και την επιρροή του στην ελληνική κοινωνία θα γίνει μέσα από τη δράση του Ιδρύματος Κωνσταντίνου Σημίτη. Εξαρχής – δηλαδή από τη σύστασή του προ ενός έτους – δεν είχε σχεδιαστεί ως ένα ίδρυμα το οποίο θα είχε αποκλειστικό στόχο την ιστορική αποτίμηση της οκταετίας 1996-2004. Πρόκειται, αντίθετα, για ένα κέντρο προβληματισμού με στόχο τη συζήτηση και τη διαμόρφωση θέσεων για μια σύγχρονη Κεντροαριστερά στις συν-

θήκες που επικρατούν στη σημερινή ενωμένη Ευρώπη.

Σε συζητήσεις με συνεργάτες του που έγιναν πριν από τις τελευταίες εξελίξεις ο κ. Σημίτης είχε τονίσει ότι «οι παγκόσμιες αλλαγές έχουν επηρεάσει βασικές παραμέτρους της δημοκρατικής σοσιαλιστικής επιχειρηματολογίας» και ότι το ερώτημα για τις απαιτούμενες προσαρμογές πολιτικών είναι σήμερα ισχυρό και πιεστικό. Από τις απαντήσεις στο ερώτημα αυτό εξαρτάται η έξοδος της δημοκρατικής παράταξης, αλλά και της ίδιας της χώρας από την κρίση των τελευταίων

Ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης

Ρεπορτάζ ΑΓΓ. ΚΩΒΑΙΟΣ

«Θα βοηθήσω τον νέο πρόεδρο και το ΠαΣοΚ να αξιοποιήσουν την πείρα και τη δουλειά της οκταετίας. Θα συμβάλω στη διαμόρφωση των θέσεών μας. Θα είμαι παρών στη δύσκολη αλλά συναρπαστική πορεία της χώρας προς τα εμπρός». Αυτά έλεγε ο κ. Κ. Σημίτης στο έκτακτο συνέδριο του ΠαΣοΚ στις 6 Φεβρουαρίου 2004, έναν μήνα πριν από τις εκλογές του Μαρτίου, με τις οποίες το κόμμα απομακρύνθηκε από την κυβέρνηση. Οι φράσεις αυτές σήμερα φαντάζουν σαν να προέρχονται από πολύ μακρινή εποχή. Ήδη γράφτηκε ο επίλογος μιας πολιτικής σχέσης για την οποία λίγοι πίστευαν ότι θα κατέληγε σε αυτό το σημείο και με τόσο δραματικό τρόπο. Κάποιοι μίλησαν για τελικό ξεκαθάριση, άλλοι μίλησαν για λάθος – πολύ περισσότεροι όμως αγωνιούν για το μέλλον. Παρά ταύτα ενδείξεις και αφορμές υπήρξαν πολλές κατά τη διάρκεια της τελευταίας τετραετίας και μάλιστα από νωρίς. «Γιώργο, προχώρα, άλλαξε τα

όλα» ήταν το σύνθημα που κυριάρχησε όταν ο κ. Γ. Παπανδρέου ανέλαβε την ηγεσία του ΠαΣοΚ. Η προσπάθεια αυτή περιελάμβανε κατά περιόδους και την αποσιώπηση του κυβερνητικού έργου της οκταετίας Σημίτη. Λίγο μετά την ήττα στις εκλογές του Μαρτίου ο πρώην πρωθυπουργός διεμήνυσε πρώτη φορά στον κ. Παπανδρέου την ενόχλησή του για το γεγονός ότι το έργο

των κυβερνήσεών του δεν προβλήθηκε επαρκώς και με τον ενδεδειγμένο τρόπο.

Πολλοί ωστόσο τοποθετούν την πρώτη κρίση στις μεταξέ τους σχέσεις λίγο νωρίτερα, στις αρχές του 2004, και με αφορμή την «υπόθεση Πάχτα». Ο κ. Παπανδρέου είχε τότε αποκλείσει από τα ψηφοδέλτια δέκα βουλευτές και το ίδιο συνέβη – για άλλους λόγους – με τον κ. Μ. Νεονάκη, στενό

συνεργάτη του κ. Σημίτη. Εκείνες οι αποφάσεις του κ. Παπανδρέου κρίθηκαν από στελέχη του εκσυγχρονιστικού μπλοκ ως «οπισθοδρομικές». Κάποιοι μάλιστα τις θεώρησαν ενδεικτικές της τάσης απομάκρυνσης του προέδρου του ΠαΣοΚ από την κυβερνητική οκταετία.

Η κρίση μεταξύ των δύο κορυφώθηκε στον δρόμο προς τις εκλογές του 2007 και μετά την ήττα σε

αυτές. Λίγες ημέρες πριν από τις 16 Σεπτεμβρίου δημιουργήθηκε έντονη φημολογία περί του αν ο κ. Παπανδρέου σκόπευε να αξιοποιήσει τον κ. Σημίτη έπειτα από ενδεχόμενη νίκη.

Την ημέρα της κεντρικής προεκλογικής συγκέντρωσης ο πρώην πρωθυπουργός ζήτησε να μην εμπλέκεται το όνομά του σε τέτοιες συζητήσεις. Παρά ταύτα ο κ. Παπανδρέου τον κάλεσε να ανεβεί στην εξέδρα μετά το πέρας της ομιλίας του.

Ακολούθησε η ήττα και η εσωκομματική σύγκρουση. Ενα από τα εντονότερα επεισόδια είχε σημειωθεί στη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στις 26 Σεπτεμβρίου. Ο κ. Παπανδρέου είχε ζητήσει άτυπη ψήφο εμπιστοσύνης, προκαλώντας έντονες αντιδράσεις από την πλευρά του κ. Σημίτη και από τον κ. Βενιζέλο. Το περιβάλλον του πρώην πρωθυπουργού εν τω μεταξύ είχε ήδη εκφράσει την έντονη ενόχλησή του, εκτιμώντας ότι επιχειρήθηκε να φορτωθούν τα αίτια της ήττας κατά το πλείστον στην οκταετή διακυβέρνησή του.

Το τέλος μιας σχέσης

Το χρονικό της ρήξης Παπανδρέου - Σημίτη

Ρεπορτάζ Α. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ των τελευταίων δημοσκοπήσεων κατέλαβε το ΠαΣοΚ, το οποίο διαπιστώνει εν μέσω κλίματος γενικευμένης απαισιοδοξίας και κοινωνικής δυσφορίας των πολιτών να μην

καρπώνεται τις προτιμήσεις τους. Τα ποιοτικά στοιχεία των ερευνών προκαλούν ανησυχία και προβληματισμό στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης το οποίο αντιλαμβάνεται την απογοήτευση της κοινής γνώμης – εξαιτίας των δραματικών οικονομικών δεικτών με

αιχμή τις ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις και την ακρίβεια αλλά και την ανεπάρκεια της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει το πρόβλημα – να στρέφεται και προς το ίδιο. Ο φόβος όλων στο ΠαΣοΚ είναι πλέον μήπως ο εφιάλτης των δημοσκοπήσεων μετατραπεί σε εφιάλτη

των επερχόμενων εκλογών, στις οποίες θα κριθούν τα δύο μεγάλα κόμματα εξουσίας κατά κύριο λόγο ως προς την ικανότητά τους και την εμπιστοσύνη που εμπνέουν προς τους πολίτες για την επίλυση των εκρηκτικών οικονομικών προβλημάτων τους.

Ο διπλός εφιάλτης για το ΠαΣοΚ

Οι δημοσκοπήσεις και το ενδεχόμενο εκλογών τρομοκρατούν τη Χ. Τρικούπη

ΤΙ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΦΥΓΜΟΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΨΗΦΟΥ	ΝΔ	ΠαΣοΚ	ΚΚΕ	ΣΥΡΙΖΑ	ΛΑΟΣ
MRB	32,2	29,3	7,0	12,1	4,1
GPO	30,8	27,3	7,1	12,9	5,0
RASS	33,3	30,1	6,5	13,8	4,4
Public Issue	35,0	31,5	8,0	17,5	4,5

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΟΣ ΓΙΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

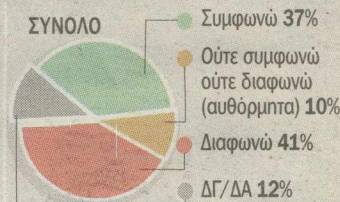
	Κ. Καραμανλής	Γ. Παπανδρέου	Κανένας από τους δύο
MRB	38,8	23,8	28,2
GPO	48,9	24,6	25,6
RASS	54,0	27,8	17,2
Public Issue	40,0	25,0	33,0

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΟΜΠΗ ΣΗΜΙΤΗ

ΠΡΟΘΕΣΗ ΨΗΦΟΥ

ΝΔ	30,0
ΠαΣοΚ	24,5
ΚΚΕ	7,3
ΣΥΡΙΖΑ (ΣΥΝ)	10,5
ΛΑΟΣ	5,1
Άλλο	3,2
Ακυρο - Λευκό	8,9
Δεν θα ψηφίζουν	2,8
Δεν έχουν αποφασίσει	5,1
ΔΑ	2,6

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την απόφαση του κ. Παπανδρέου να θέσει εκτός της ΚΟ τον κ. Σημίτη;

Πηγή: Metron Analysis

Τα εκρηκτικά οικονομικά προβλήματα τείνουν να αναδειχθούν σε καταλύτη των εξελίξεων στο πολιτικό σκηνικό καθώς το μεν κυβερνών κόμμα, αν και διατηρεί σταθερό προβάδισμα έναντι του ΠαΣοΚ, εμφανίζει κάμψη στα ποσοστά του και εισπράττει την αποδοκιμασία των πολιτών κυρίως ως προς το μεζόν θέμα της ακρίβειας και της ξέφρενης κούρσας των ανατιμήσεων καθώς και την αδυναμία αντιμετώπισης του φαινομένου, το δε κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης παρά το ζοφερό οικονομικό κλίμα δεν μπορεί να υποσκελίσει τη ΝΔ και να κερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών. Ετσι ο δικομματισμός εμφανίζει εκ νέου σημάδια κάμψης έπειτα από ένα «διάλειμμα» που του επεφύλαξαν οι δημοσκοπήσεις του Απριλίου, κυρίως λόγω των εξελίξεων στο Σκοπιανό και τους χειρισμούς των δύο μεγάλων κομμάτων οι οποίοι ενέπνευσαν σε μερίδα πολιτών πρόσκαιρη «σιγουριά».

Οι τέσσερις πρόσφατες έρευνες της κοινής γνώμης (των εταιρειών MRB, GPO, RASS και Public Issue) καταγράφουν σταθερή απόσταση μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων η οποία κατά μέσο όρο κινείται στο 3,2% (αναλυτικότερα η MRB δίνει 2,9%, η GPO

3,5%, η RASS 3,2% και η Public Issue 3,5%). Το σταθερό προβάδισμα ανήκει στη ΝΔ η οποία ωστόσο εμφανίζει κάμψη στην πρόθεση ψήφου έναντι των προηγούμενων δημοσκοπήσεων, αν και η «ψαλίδα» σε σχέση με το ΠαΣοΚ διατηρείται σταθερά ανοιχτή, καταγράφοντας: για την MRB 32,2% έναντι 29,3% του ΠαΣοΚ και αντιστοίχως για την GPO 30,8% έναντι 27,3%, για την RASS 33,3% έναντι 30,1% και, τέλος, για την Public Issue 35% έναντι 31,5%. Ετσι ουδείς εκ των δύο πόλων κατορθώνει να διασφαλίσει αυτοδυναμία (με τον πύχη στο 41,5%), κάτι το οποίο επιβεβαιώνει τους φόβους όσων διαβλέπουν το ενδεχόμενο αδυναμίας σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης στις προσεχείς εκλογές.

Ανάλογη με την πρόθεση ψήφου είναι και η εικόνα ως προς την καταλληλότητα για την πρωθυπουργία μεταξύ των κκ. Κ. Καραμανλή και Γ. Παπανδρέου, όπου ο πρώτος χάνει δυνάμεις αλλά δεν κερδίζει ο δεύτερος. Ετσι ο Πρωθυπουργός πρώτη φορά εμφανίζεται να εισπράττει την έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών, αλλά παράλληλα καταγράφεται και η μειωμένη προσδοκία προς τον κ. Παπανδρέου, ενώ η αποδοκιμασία και των δύο είναι υψηλή.

Αρνητικές είναι οι πρώτες αντιδράσεις της κοινής γνώμης στην απόφαση του κ. Παπανδρέου να «διαγράψει» από την Κοινοβουλευτική Ομάδα τον κ. Σημίτη, η ψαλίδα με τη ΝΔ έχει ανοίξει, ενώ οι ψηφοφόροι του ΠαΣοΚ εμφανίζονται βαθιά διχασμένοι. Τα στοιχεία της έρευνας που πραγματοποίησε η Metron Analysis για λογαριασμό του ΑΝΤ1 είναι αποκαλυπτικά: η απόφαση του κ. Παπανδρέου να θέσει εκτός της Κοινοβουλευτικής Ομάδας τον κ. Σημίτη επικροτείται από το 37% του εκλογικού σώματος, ενώ κατακρίνεται από το 41%. Οι ψηφοφόροι του ΠαΣοΚ είναι διχασμένοι: το 44% συμφωνεί με τον κ. Παπανδρέου και το 42% διαφωνεί. Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες (53%) πιστεύουν ότι η κίνηση αυτή θα μειώσει

το ηγετικό προφίλ του προέδρου του ΠαΣοΚ έναντι του 38% που εκτιμά ότι θα το ενισχύσει. Στους ψηφοφόρους του ΠαΣοΚ η αναλογία αλλάζει: 46% δηλώνει ότι θα μειώσει το προφίλ του κ. Παπανδρέου και 47% ότι θα το ενισχύσει. Επίσης, ενώ στο σύνολο της κοινής γνώμης το 55% πιστεύει ότι θα μειωθεί η επιρροή του ΠαΣοΚ, οι ψηφοφόροι του κόμματος εμφανίζονται απολύτως διχασμένοι: 45% απαντά ότι θα μειωθεί και 45% ότι θα ενισχυθεί. Παρά ταύτα, ο κ. Παπανδρέου προηγείται στις θετικές γνώμες με 71% έναντι 49,3% που συγκεντρώνει ο κ. Σημίτης. Η διαφορά ΠαΣοΚ και ΝΔ βρίσκεται στις 5,5 ποσοστιαίες μονάδες (24,5% και 30% αντιστοίχως) από 4,1 μονάδες που ήταν στην προηγούμενη μέτρηση τον Απρίλιο.

ΓΝΩΜΗ

Ο αυταρχισμός της αποτυχίας

Του ΠΙΧΑΡΔΟΥ ΣΩΜΕΡΙΤΗ

Δεν υπάρχει λόγος να κρύβονται στο ΠαΣοΚ πίσω από τα δάχτυλά τους: φωναχτά μερικοί (λίγοι) και κρυφά άλλοι (αρκετοί) λένε ξανά ότι το Κίνημα έχει πρόβλημα ηγεσίας. Επικαλούνται τις πεισματικές δημοσκοπήσεις που επιβεβαιώνουν κάθε φορά το αποτέλεσμα των εκλογών της 16 του Σεπτεμβρίου καθώς και τις αντιφατικές πολιτικές της «Χαριλάου Τρικούπη» που θεωρούν ότι εκφράζουν αμηχανία και όχι αυτοπεποίθηση. Πώς αλλιώς να ερμηνευτεί, ανάμεσα σε πολλά άλλα, προσθέτουν, το απρόσμενο και τάχα μου δημοκρατικό αίτημα οργάνωσης δημοψηφίσματος για τη Συνθήκη της Λισαβόνας που δεν είναι Σύνταγμα; Η σταλινικής νοοτροπίας «τιμωρία» του Κώστα Σημίτη από τον Γ. Π. ή το καθυστερημένο και σήμερα πια κούφιο εκλογικό «ερωτικό» πάθος για τον μεταλλαγμένο Συνασπισμό;

Φυσικά, δεν είναι ο Γιώργος Παπανδρέου μόνος υπεύθυνος για την κακοδαιμονία της Κεντροαριστεράς. Δεν φταίει μόνον αυτός για ένα «συνέδριο» που δεν συγκλόνισε και δεν έπεισε γιατί δεν περιελάμβανε τίποτε το συγκλονιστικό και το πειστικό. Ναι, είναι αρχηγικά τα κόμματα στη χώρα μας (κι ας είναι λειψοί οι αρχηγοί), αλλά τα όσα άλλα ηγετικά στελέχη τι προτείνουν; Ο Βενιζέλος προσέχει, ο Παγκαλός παραθυριάζει και μερικές φορές το διασκεδάσει, οι περισσότεροι άλλοι

τα λένε ψιθυριστά μέσα στις παρέες τους. Ο μόνος τελικά που εκφράζεται σοβαρά και προσηκτικά πάνω στα πιο σημαντικά θέματα (όπως προχθές για την Ευρώπη) αλλά του απαντούν με αυταρχικό θράσος είναι ο Κώστας Σημίτης. Κι αυτό τα λέει όλα: ναι, ο χρόνος και έτρεξε και τρέχει. Για όλους φυσικά. Αλλά ο ευρωπαίος άνθρωπος του εκσυγχρονισμού παραμένει σημείο αναφοράς.

Εστω και θεωρητικά υπάρχει στο ΠαΣοΚ διάδοχη κατάσταση; Σκληρό το ερώ-

τημα ασφαλώς. Αλλά αληθινό. Για δύο βασικούς λόγους. Ο πρώτος: πλην της καμαρίλας δεν υπάρχει στο κίνημα πραγματική και... ειρηνική διαδικασία ανάδειξης ηγεσιών. Και ο δεύτερος: οι κοιμματικές οργανώσεις έχουν – από καιρό... – μετατραπεί σε αρένες ίντριγκας. Απόδειξη; Οι νοθείες που διαπιστώθηκαν στις πρόσφατες κοιμματικές εκλογές.

Ο αρχηγός του ΠαΣοΚ και η σημερινή του υποτελής ηγεσία πρέπει ασφαλώς κάτι να κάνουν. Να βρουν τις πέντε ή δέκα ξεκάθαρες απαντήσεις στα προβλήματα που απασχολούν δραματικά όλους τους πολίτες και να οργανώσουν τη μάχη. Το προσπαθούν από το 2004. Απέτυχαν. Αυτή είναι η αλήθεια. Κάνουν όμως ότι δεν τη βλέπουν. Κι ας τη βλέπουν τόσοι πολίτες που τους εγκαταλείπουν.